

MILOŠ ZAPLETAL

NE SMRTELNÍ

SLAVNÍ MLADÍ STAŘÍCI

ZDENĚK SVĚRÁK • JIŘÍ SUCHÝ • JIŘÍ MENZEL • JIŘINA BOHDALOVÁ • KAREL GOTT • PETR NÁROŽNÝ • JIŘÍ ČERNÝ
KAREL SCHWARZENBERG • JAN PŘEUČIL • MILAN LASICA • LIBOR PEŠEK • JIŘÍ GRYGAR • JAN PIRK • YVETTA SIMONOVÁ
JAN SAUDEK • PAVEL PAFKO • JANA ŠTĚPÁNKOVÁ • VÁCLAV VORLÍČEK • JAN MĚŠTÁK • NINA DIVÍŠKOVÁ
JURAJ JAKUBISKO • JAN KAČER • JOSEF ZÍMA • ZBIGNIEW CZENDLIK • DANA ZÁTOPKOVÁ • ZDENKA PROCHÁZKOVÁ
CYRIL HÖSCHL • HYNEK BOČAN • JIŘÍ ŠALAMOUN • IVAN M. HAVEL • KAMILA MOUČKOVÁ • JEFIM FIŠTEJN
GUSTAV OPLUSTIL • EVA ZAORALOVÁ • VADIM PETROV • JIŘÍ SRNEC • RADKIN HONZÁK • LINDA WICHTERLOVÁ
JOSEF KOUTECKÝ • DAGMAR EVALDOVÁ • VLADIMÍR JUST • JOSEF MÁRA • MILOSLAV JÍCHA • LUBOŠ PEREK
LUDVÍK ARMBRUSTER • RUDOLF ZAHRADNÍK • VLADIMÍR BENEŠ SEN. • IVAN VYSKOČIL • KVĚTOSLAVA HRANOŠOVÁ

MLADÁ FRONTA

Nesmrtelní

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.mf.cz

www.e-reading.cz

www.palmknihy.cz

MLADÁ FRONTA

Miloš Zapletal

Nesmrtelní– e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Miloš Zapletal
NESMRTELNÍ

MILOŠ ZAPLETAL

NE SMRTELNÍ

SLAVNÍ MLADÍ STAŘÍCI

Mladá fronta

Text © Miloš Zapletal, 2018

Glosy © Miloš Zapletal, Cyril Höschl, Vladimír Just, Jan Měšťák, Jan Pirk,
Zbigniew Czendlik, Jefim Fištejn, 2018

Ilustrace © Pavel Hanák, 2018

ISBN 978-80-204-4953-5 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-204-5114-9 (ePDF)

ISBN 978-80-204-5113-2 (ePUB)

ISBN 978-80-204-5115-6 (Mobi)

*Hance, která mi tolik pomáhala...
Synům Petrovi, Robertovi, Mildovi a Pétovi,
aby věděli, jak jednou zestárnout...*

Obsah

<i>Nesmrtelnost prý neexistuje (Miloš Zapletal)</i>	10
Jiří Menzel (80), režisér, scenárista, herec.	12
Dana Zátopková (96), sportovkyně, oštěpařka, olympionička, trenérka	20
Petr Nárožný (80), herec, moderátor, bavič.	26
<i>Proč je název této knihy Nesmrtelní (Miloš Zapletal)</i>	36
Ludmila Wichterlová (101), lékařka-stomatoložka, manželka Otty Wichterleho	38
Josef Koutecký (88), chirurg, pedagog, spisovatel, zakladatel dětské onkologie	44
Jan Přeučil (81), herec, rétor, pedagog.	52
<i>Tužby, které v sobě nosíme (Zbigniew Czendlik, kněz)</i>	66
Zdenka Procházková (92), herečka, konferenciérka, spisovatelka	68
Libor Pešek (85), dirigent, buddhista	76
Dagmar Evaldová (90), sokolka, samaritánka.	84
Jiřina Bohdalová (87), herečka, bavička.	92
<i>Makropulos (Vladimír Just, teatrolog, literární a divadelní kritik)</i>	102
Josef Mára (89), producent, manažer a ředitel divadla Ateliér, emigrant . . .	104
Hynek Bočan (80), režisér, scenárista.	112
Jiří Šalamoun (83), výtvarník, ilustrátor Maxipsa Fíka, pedagog, spisovatel	118
<i>Nic je nic (Miloš Zapletal)</i>	125
Jiří Grygar (82), astronom, astrofyzik, popularizátor vědy	126
Yveta Simonová (90), zpěvačka	134
Radkin Honzák (79), psychiatr, publicista, pedagog, spisovatel	140
<i>Člověče! (G. P. Grabovoj)</i>	149
Miloslav Jícha (80), sekretář klubu Dukla Praha.	150
Jan Saudek (83), světoznámý fotograf	158
<i>Digitální nesmrtelnost (Miloš Zapletal)</i>	166
Luboš Perek (99), astronom, astrofyzik	168
Ivan Vyskočil (89), spisovatel, dramatik, herec, pedagog	178
Ludvík Armbruster (90), řeholní katolický kněz, filozof, pedagog	186
<i>Nesmrtelná smrtelnost (Cyril Höschl, psychiatr)</i>	194
Karel Gott (79), zpěvák, malíř, hitmaker	196

Ivan M. Havel (80), vědec, spisovatel, bratr Václava Havla.	204
Kamila Moučková (90), televizní a rozhlasová moderátorka, disidentka, spisovatelka.	212
Jana Štěpánková (84), herečka	218
<i>Citáty</i>	225
Rudolf Zahradník (90), vědec, fyzikální chemik, bývalý předseda AV ČR . .	226
Václav Vorlíček (88), režisér, scenárista	234
Jiří Černý (82), hudební kritik, publicista	240
<i>Pokloňme se výjimečným (Jan Měšťák, plastický chirurg)</i>	248
Nina Divíšková a Jan Kačer (oba 82), herci, režisér	250
Květoslava Hranošová (108), nejstarší občanka České republiky.	258
Karel Schwarzenberg (81), politik.	266
<i>Kde umírá smrt (Jefim Fištejn, publicista)</i>	274
Josef Zíma (86), zpěvák, herec, král české dechovky	278
Jiří Srnec (87), zakladatel Černého divadla, režisér, výtvarník, scénograf, skladatel	284
Gustav Oplustil (92), dramaturg, scenárista	290
<i>Nesmrtelnost v náboženství, vědě a kultuře (Miloš Zapletal)</i>	298
Zdeněk Svěrák (82), herec, spisovatel, textař, scenárista, zpěvák	300
Eva Zaoralová (86), filmová publicistka, překladatelka	308
Juraj Jakubisko (80), režisér, scenárista, pedagog.	316
<i>Nesplnitelné přání (Jan Pirk, kardiochirurg)</i>	324
Vladimír Beneš senior (97), neurochirurg, pedagog, spisovatel	326
Vadim Petrov (86), skladatel, pedagog, klavírista.	336
Milan Lasica (78), herec, režisér, spisovatel, humorista, textař, dramatik, zpěvák	344
Jiří Suchý (87), textař, zpěvák, skladatel, spisovatel, básník, režisér, grafik, hudebník.	350
Pavel Pařko (78), chirurg, transplantolog, pedagog.	360
<i>Mládí je doprovází, stáří jim sluší</i>	369
<i>Nesmrtelných je mnoho (Miloš Zapletal)</i>	370
Nadace Krása pomoci	374

Nesmrtelnost prý neexistuje

Alespoň to tvrdí věda i historie a jedinou výjimkou je asi jen vesmír. Já si to však nemyslím. Nesmrtelnost z hlediska filozofického i faktického existovat může. Například když po nás něco zůstane, pro tuto i příští generaci. Po někom dům, po jiném kniha, obraz, vynález. A právě o takovýchto Nesmrtelných je tato knížka. Je o starších lidech, kteří jsou přes svůj vysoký věk pořád aktivní, něco vymýšlejí, pracují, plánují a tím vytvářejí svoji Nesmrtelnost. Nemusí to být jen umělci, vědci, vynálezci, sportovci či kněží, které všichni dobře známe. Jsou to i zcela obyčejní, neznámí lidé.

Tato kniha je o osobnostech, které si se stárnutím vědí rady. Jsou aktivní a tím si odkládají stáří, prodlužují si život. Na rozdíl od nich někteří z nás v důchodu nevíme co a jak dál s životem a divíme se, jak se nám změnil. Nikdo nám nevolá, nehledá nás, nenabízí nám práci, najednou jsme zkrátka nepotřební. Proto si práci musíme ve stáří vymýšlet. A nemusí to být ta, za kterou jsme byli dosud placeni. Může to být třeba koníček, ale ty po nás obvykle nezůstávají, snad až na sbírku známek anebo loď v láhvi. Ale stárnutí bychom se měli bránit, nenechat se jím unavit a nečekat jen na konec. Musíme něco vytvářet, něco po sobě zanechat – pak se staneme Nesmrtelnými.

Některým z osobností, s nimiž jsem se setkal, se název knihy Nesmrtelní moc nelíbil. Připadal jim příliš agresivní, některým až strašidelný. Neúnavně jsem jim vysvětloval, že tak říkám lidem, kteří svojí prací v pokročilém věku vytvářejí dílo, jež po nich zůstane a které je nesmrtelné. Nesmrtelnými tudíž zůstanou i jeho stvořitelé.

Oslovil jsem i několik „odborníků“ a požádal je o glosy či úvahy na téma nesmrtelnost. Skutečný odborník na nesmrtelnost samozřejmě neexistuje. Kněze Zbigniewa Czendlika, teatrologa

Vladimíra Justa, psychiatra Cyrila Höschla, plastického chirurga Jana Měšťáka, publicistu Jefima Fištejna a kardiochirurga Jana Pirka nicméně považuji za povoláné se k těmto tématům vyjádřit.

Možná si budete chtít nalistovat jen osobnosti populární či atraktivní nebo se zaměříte na výši jejich věku. Raději si ale přečtete všechny kapitoly. Třeba vám právě neznámé osobnosti, které byste jinak vynechali, napoví, jak chápat lidskou nesmrtelnost – a jak jí dosáhnout.

Miloš Zapletal

Jiří Menzel

režisér, scenárista, herec

* 23. 2. 1938 v Praze

Filmová a televizní fakulta AMU

Filmy *Ostře sledované vlaky* (Oscar 1968), *Skřivánci na niti*,

Perličky na dně, *Rozmarné léto*, *Postřižiny*,

Vesničko má středisková (nominace na Oscara 1987),

Na samotě u lesa,

Obsluhoval jsem anglického krále (Český lev 1996)

Profesor FAMU

Francouzský Řád umění a literatury (titul rytíř)

Jiří Menzel je svérázný a velmi sympatický muž s duší dítěte. Má rád život. Při mé návštěvě bylo zatopeno v krbu, na stolku stálo připravené dobré víno a od první do poslední chvíle u něho vládla pohoda. Kromě skromnosti a humorné sebereflexe se mi na něm líbí, jak obdivuje svou ženu a váží si jí. Přestože Olga žije s dětmi v jiné domácnosti, pořád se navštěvují, pomáhají si a mají se neobyčejně rádi. Nadšeně ji chválí, jak se skvěle stará o dcery a přitom zvládá pořádat velké výstavy. S jeho aktivitami je to podle jeho slov slabší.

Musím upřímně říct, že nerad pracuju. Vždycky jsem dělal jen to, co po mně někdo chtěl. Musel jsem mít nad sebou bič! Většinou jsem vyhověl. Filmy ode mne už nikdo nechce, tak jsem nedávno režíroval opery v Basileji, v Budapešti a v Košicích. Přitom jsem vlastně ignorant hudby. Ta je v opeře na dirigentovi a pěvcích. Já jen říkám, kdo má přijít na jeviště zleva a kdo zprava. Vím, co je jeviště a co chce divák v hledišti. Nedělám umění, na to si netroufám, sloužím vždy divákovi. To už řekl E. F. Burian, dej mu Pán Bůh věčnou slávu, že divadelník především slouží, ale neposluhuje. Jeho Veličenstvu divákovi zkrátka sloužíme. A já si to netroufám měnit.

Vždycky říkám, že práce v opeře je poloviční oproti filmu, ale za dvojnásobný honorář. Před dvaceti lety mě pozvali do operního domu v Cagliari na Sardinii, abych režíroval *Dalibora*. Říkal jsem jim, že to neumím, ale oni odvětili, že právě proto mě chtějí. Myslel jsem si, jak je zklamání, ale asi jsem *Dalibora* udělal, jak má být. A ne tak, jak si to vymýšlejí operní režiséři.

Původně jsem vlastně chtěl dělat divadlo, ne film. Režiséra celovečerních filmů ze mě udělal až pan profesor Otakar Vávra na FAMU. Jsem na sebe pyšný, že jsem natočil jen samé komedie, nic vážného. I *Ostře sledované vlaky* byla vlastně komedie o pubertě, přestože na půdorysu války. Když se v televizi uvádějí starší filmy, vždy jsou to komedie. Vážný žánr obvykle nikoho nezajímá. Komedie přetrvá, protože je upřímná. Vážné filmy vždycky něco předstírají.

Dnes je to ovšem s filmem úplně jiné. Natočit film může v podstatě každý, kdo si vzpomene. Je to snadné. Vytrácí se tím ale řemeslo.

Obdivuji lidi, kteří mají entuziasmus a motor k práci, který nemůže vyhasnout. Jako třeba Jiří Suchý. To já bohužel nemám. Přesto si občas ještě zarezíruju a zahraju. Kromě těch operních režii jsem hrál na Slovensku v hezkém filmu Martina Šulíka *Tlumočník*. Hraju Slováka, který je slovensko-německým tlumočníkem.

Já o lenosti Jiřího Menzela docela pochybuji. Přestože se mu už moc pracovat nechce, tak občas pracuje a rád. A koneckonců na jeho filmy se jen tak nezapomene.

Cílem této knížky sice není vzpomínat, ale především si povídat o přítomnosti a plánech Nesmrtelných, nicméně mne zaujalo povídání Jiřího Menzela o pohnuté, dokonce bych řekl detektivní historii filmu *Obsluhoval jsem anglického krále*.

Nejtěžší bylo, že látka k *Anglickému králi* je tak rozsáhlá, že jsem musel pořád škrtat. A zadání bylo – jeden film. Já bych z toho udělal čtyři filmy nebo pět. Ale všechno to tam vecpat bylo nejhorší. A hlavně psát scénář! Pan Hrabal bohužel už v té době nežil, tak jsem se s tím scénářem trápil sám. On mi to kdysi nabídl, ještě za totáče. Řekl jsem mu, že už jsem Hrabalův natočil dost a že je dobře, aby to taky dělal

někdo jiný. Chtěl to točit Kachyňa, tak jsem si řekl, že je to v dobrých rukou.

Producent Jiří Sirotek měl podepsanou smlouvu s panem Hrabalem, kde bylo uvedeno, že to natočí právě Kachyňa. Jelikož Kachyňa stále dělal na jiných projektech a *Anglický král* se nerozjížděl a pomalu končila opce této smlouvy, Sirotek ukecal pana Hrabala, aby mu podepsal novou smlouvu, ale už bez jména režiséra. K tomu, aby novou smlouvu pan Hrabal podepsal, zneužil Sirotek právě moje jméno. Slíbil mu, že to budu točit já. Sirotek tak získal z Novy čtyři miliony na rozjezd, neřekl mi ovšem o jedné důležité podmínce. Sirotek se zavázal, že pokud se do určitého data projekt nerozjede, práva na román postoupí Nově. Což se také stalo. A Nova mi pak oznámila, že to musí být seriál. S tím jsem ale nesouhlasil, takže jsem to odmítl podruhé.

Projekt se tedy nerozjel a práva byla za mémi zády prodána na Slovensko. Mezitím látku nabízeli Formanovi, pracoval na tom i Jan Svěrák a nakonec i dvojice Jarchovský-Hřebejk. Ale i oni tu látku vzdali a bizarní bylo, že jednoho letního dne vyšly noviny, kde na jedné straně stálo, že Sirotek umřel a že *Anglického krále* patrně nebude točit Jan Hřebejk. Moje žena hned zvedla telefon, zavolala Honzu a řekla, že bych to měl točit já. Takže takhle jsem do toho nakonec definitivně spadnul.

S panem Menzelem jsme si povídali nedlouho před jeho vážným onemocněním. Přestože se z nejhoršího dostal, vzpomněl jsem si okamžitě na naši tehdejší debatu o smrti a stáří.

Stáří má velkou výhodu, že vám z mozku vygumuje ty špatné věci. Takže já mám téměř pořád dobrou náladu. Na jednu stranu mě sice štve, že jsem tak starej, ale na druhou jsem vlastně rád, že jsem starej. Vždyť

já se mám tak dobře, že si vlastně to stáří závidím! A smrti se nebojím. Až budu cítit, že jsem špatný, tak chci umřít. Nechci být na obtíž. A nechci pohřeb. Mám jenom strach, aby to nebylo dlouhý blbý umírání.

A víte, co je nejhorší? Nejhorší je, když vám odejde tělo a neodejde mozek. To radši ať odejde mozek. A pak bych rád, aby ten popel jednou moje žena odvezla do Španělska, kam jezdíme každé prázdniny, a aby ho tam rozsypala. Máme to místo moc rádi a vlastně tam budu s holkama pořád. Ale zatím mám krásný život, tak proč bych si ho měl kazit? Vždyť svět je plný gagů...! Jsem rád, že jsem...

2018 ©